

دربارهٔ	سال هشتم	شمارهٔ ۲۳۱
دو شنبه ۹ دی‌ماه	۱۳۸۷	
برابر با ۱ محرم	۱۴۳۰	

تاریخ

جغرافیایی سیاسی بستک

نقشهٔ هشتم

بخش بستک امروز باصافه دژگان و لمزان و قسمت هائی از سواحل خلیج فارس تا حدود بنادر شیب کوه از قدیم تحت نام جهانگیره جزء لارستان بوده است و لذا در سابقه تاریخی و سیاسی و جغرافیائی خود از لارستان جدا نیست کما اینکه هنوز هم در مکاتبات این ارتباط را حفظ کرده و بنام بستک لارستان و با اختصار بستک لار مشهور است تا جائی که درمانگاه سازمان بهداشتی که در بستک تاسیس و احداث شده است تابلو و عنوان خود را درمانگاه بستک لار انتخاب کرده است.

چون واضح است که بررسی سوابق بستک و جهانگیره بدون اطلاع از سابقه لارستان میسر نیست لذا این محبث با شرح مختصری درباره لارستان آغاز می گردد . لارستان از قدیم به منطقه بزرگی در مشرق فارس اطلاق می شده که طبق نوشته برخی از سیاحان در مغرب از ده دینه نزدیک قریه بهر و فعلی تا صحرای کرمان در مشرق و از جنوب نیز بهمین محاذات سواحل خلیج فارس و جزایر کیش و قشم و لاوان را در بر داشته است با این تعریف تمام منطقه بستک و جهانگیره در حوزه لارستان قرار داشته .
وسعت لارستان و موقعیت آن چنان بوده حکامی که خود را پادشاه آن می نامیدند حکومت خود را مستقل می دانستند و بهمین جهت سیاحان از این منطقه بنام مملکت لار یام می کنند که برای تخسین بار در سال ۱۰۰۹ هجری قمری شاه عباس صفوی که قصد بیرون راندن پرتغالی های را از تصرفات جزایر قشم و هرمز داشت مملکت لارستان را هم فتح نموده و حکومت مستقل آنجا را برانداخت مشهور است که کلمه لار در ابتدا لاد بوده و استناد باین شهر که بغردوسی منسوب است می نمایند : صفاهان بگو درز وگشواد داد

بگرگین میلاد هم لاد داد

منطور این است که وقتی کیخسرو ممالک ایران بر بزرگان تقسیم می نمود لارستان را هم بگرگین میلاد بخشیده است که حتی مردم امروزه ساختمان قلعه ازدها پیکر را در شمال شهر لار باو نسبت می دهند . ایالت خطه لارستان که مرکزش شهر فعلی لار بوده از زمان کیخسرو تا سال ۱۰۱۱ هجری در دودمان گرگین میلاد باقی ماند که آخرین اولاد او میرزا علاء الملک مشهور به شاه ابراهیم خان است که وسیله الهی وردی خان رالی فارس بر راه لشکر کشی برای جنگ با پرتغالی ها قلع و قمع شده است از این زمان به بعد تاریخ لار راوضع ترشده زیر راه کاروان رو حمل ابریشم ایران به هندوستان و بالعکس حمل کالای تجاری هندوستان به ایران از مسیر اسفهان – شیراز – لار و وسیله الهی وردی خان رالی فارس بر راه لشکر کشی برای جنگ با پرتغالی ها قلع و قمع شده است از این زمان به بعد تاریخ لار راوضع ترشده زیر راه کاروان رو حمل ابریشم ایران به هندوستان و بالعکس حمل کالای تجاری هندوستان به ایران از مسیر اسفهان – شیراز – لار و بدینعباس صورت گرفته است سیاحان متعددی از آنجا عبور نموده و شرح جزئیات آنرا ضبط کرده اند . در پایان سلطنت صفویه و با استیلای افغان و شروع هرج و مرج در داخله ایران متنفذین محلی لار حکومت خطه لارستان را بدست گرفتند و داثما از یک طرف با همدیگر به زد و خورد پرداخته و از طرف دیگر برای ایجاد حکومت مستقل گذشته لارستان به دولت مرکزی یتناوب از در جنگ و گاهی اجبارا تسلیم در آمده اند پیش از آنکه حکومت نیمه

مستقل محلی لارستان بوسیله الله وردی خان برچیده شود نامی از بستک و جهانگیره در حوادث و جریانات تاریخی که منشا اثری باشد دیده نمی شود و در سواحل خلیج فارس ابتدا بندر سیراف که در نزدیکی طاهری فعلی بوده بندرآباد و بزرگی بوده است که بعدها از رونق افتاده و از سده ششم هجری جزیره کیش جای آنرا می گیرد و مورد توجه سیاحان و مورخین قرار گرفته است بنظرمی رسد که در این اوقات شهر بستک فعلی دهکده ای بیش نبوده است تا آنکه در اوایل دوره صفویه باسروخ نهضت شیعه در منطقه لارستان مشایخ طریقت تسنن شافعی یعنی مشایخ بنی عباسی که در خنج و جویم از اطراف لار سکونت داشته اند بستک را که اهالی آن و تمام جهانگیره مذهب شافعی و تسنن داشته اند برای سکونت خود مناسب تشخیص داده با ورود آنان بستک مورد توجه مردم بنادر و حکام لارستان قرار می گیرد. بالاخر ه چنان که بتفصیل در شرح حالات مشایخ دیده خواهد شد مشایخ مزبور که همیشه در زاویه ها و مساجد بحالت اعتکاف مشغول نماز و روزه و ذکر بوده و جامه تصوف برتن داشتند در اواخر دوره صفویه زاویه عبادات را ترک نموده و با به دست گرفتن اسلحه و دخالت در جنگ و جدال های لارستان ده بستک و جهانگیره را موقعیت سیاسی می بخشند و بدین ترتیب بستک و جهانگیره در یازدهمین سده از هجرت نوی (ص) وارد تاریخ عمومی می شود در توضیح اینکه چرا مشایخ بنی عباسی تغییر رویه داده اند دونظر می توان ارائه داد : اولاً چون صفویه مروج مذهب شیعه اثنا عشری بوده اند مشایخ برای حفظ تسنن و طریقت خود مانند مشایخ کرمان و تبریز به دفاع برخواسته اند به طوری که دامنه این یکی از انتخابات اخیر مجلس شورای ملی و کشته شدن چند نفر پیش آمد دولت منطقه تسنن را از لارستان جدا نموده و بنام شهرستان بندر لنگه نام گذاری نمود. دلیل دوم ممکن است از تحریک حکام محلی لارستان ناشی شده باشد باین ترتیب که متنفذین لارستان برای بدست آوردن حکومت و استقلال سابق خود و جهت استفاده از نفوذ این مشایخ و نیروی ساکنین بستک و جهانگیره آنها را تحریک مذهبی نموده باشند هر دو این دلایل از فحوائ کلام کتاب تاریخ جهانگیره و بنی عباسیان بستک در صفحات ۲۷ و ۲۸ و ۱۰۴ و ۱۰۵ و ۱۰۸ و ۱۰۹ و ۱۱۴ پیدا است . در مطالعه تاریخ شیراز و بنادر خلیج فارس راهپای کارون و بشرح زیر دیده می شود.

۱- راه شیراز به بندر سیراف که در نزدیکی بندرطاهری فعلی واقع بوده است

۲- پس از خرابی سیراف جزیره کیش رونق می گیرد و از سده ششم هجری مرکز تجارت خلیج فارس می گردد و راه جزیره کیش به شیراز هم از کشک عبور می کرده است ۳- پس از آنکه جزیره کیش از رونق می افتد جزیره هرمز و سپس بندر عباس اهمیت تجاری پیدا می کنند و راه آنها از شیراز و لار بوده است.

بهطوری که ملا حظه می شود هیچیک از این راههای تجاری از بستک عبور نکرده است .بالاخره در دوره قاجاره که بوشهر و بندرعباس هم رونق تجاری خود را از دست می دهند بنظر لنگه مهمترین بندرخلیج فارس می شود بستک بر سر راه کاروان رو بندرلنگه به شیراز قرار می گیرد و توسعه پیدا کرده آباد می شود و اهالی آن بتجارت مشغول می شوند حتی تجارت خود را به بندر لنگه توسعه می دهد و در عداد بزرگترین تجار خلیج درمی آیند و از این زمان بوده که مردم بستک معروف فارس می شوند بنابراین مسابقه تایخی شهر بستک از دویست سال تجاور نمی کند .

■ **برگرفته از کتاب بستک و خلیج فارس**

شهرت‌ها

به بهانه آغاز محرم الحرام ۱۴۳۰

چشما مو دریا می کنم

✍️ **عبدالحسین اسد پور**

■ **وقتی که چشام روی هم بسته می شه بوی محرم راحس می کنم وقتی دلم از زموئه خسته میشه بیاد گریه سید عبدالهیدی که در رواق شِیستان حسینیّه غضنفری ظنین انداز است چشام دریایی می شه .**

پیراهن های سیاه مخصوص که به هنگام شهادت ها بخصوص این روزها از صندوق بیرون می آوردند واز روز اول محرم به تن می کردند . فانو س های نفتی مخصوص دستجات عزاداری برای بیرون از حسینیّه آماده می شد، خیر چوبی حسینیّه که عمرش شاید چندین برابر عمر پیرمردان بود با پارچه سیاه تزئین می شد و اما وقتی صف سینه زنی اهالی شکل می گرفت وکریلائی سبز علی آهن، رحمت حاجی حسین - عبدالله و محمود .

خیلی های دیگر لباس مخصوص سینه زنی رابه تن می کردند شور عجیبی در جمعیت وجود می آمد آنها ریش سفیدان و بزرگان شهر بودند . وقتی پیشقدم می شدند میانسال ها ، جوانان ونوجوانان دیگر حال و هوای دیگری می یافتند ریش

حسینیّه غضنفری رادر بر می گیرد، مردم با صدای بلند گریه سر می داندنهون وقتی پا در داخل حسینیّه قدیمی غضنفری خواهی نهاد فضای گریه آن سید وبانی در سکوت در حیاط حسینیّه حکمفرما می شد که گویا نفس از همه گرفته شده و شور حسینی از حسینیّه آغاز می شد.

از بلندگو واکو برای مداح خبری نبود ونه از پروژکتور و... اما وقتی دست های کریلائی علی ، رحمت ، بالا می رفت وپرسیته فرود می آمد وجمعیت یکصدا فریاد می زدند، حسین وای حسین وای ، گوئی صحنه کریلا وروز عاشورا در وجود هگان مجسم می شد وچه اشگی می ریختند عزاداران حسینی و چه حالی می بردیم ماکودکان حاضر در مراسم وچه حسرتی می خوریم برای همان روزها که دیگر تکرارنمی شود .

سیدفاها صف اول بودند و بقیه هم به ترتیب حلقه سینه زنی را تکمیل می کردند بهر حال وقتی حاج محمد مداح شهر در وسط حلقه سینه زنی شروع به نوحه خوانی می کرد آنچنان سکوت در حیاط حسینیّه حکمفرما می شد که گویا نفس از همه گرفته شده و شور حسینی از حسینیّه ها ومحله های شهر رگ وبوی دیگری می گرفت نخست زنان از ۲۵ ذی الحجه چند روزمانده به محرم به عشق امام حسین (ع) آب وجارو می زدند وتمام درو دیوار راسیهوش می کردند ودر شب اول محرم بچه ها از قبل قلیان واستکان ونعلبکی هایی که گویی چایی خوردن با آنها برای اهالی خلوت دیگری داشت آماده پذیرایی از عزاداران می کردند.

برای دستجات سینه زنی وزنجیر زنی چند بیریق سیاه کوچک و برای کودکان با پیشانی بند سیاه آماده می شد.

یاد قدیما ، یادش به خیر ، با بچه های کوچه مون با چادر مادرامون گوشه یک پیاده رو ، به یاد محرم ، تکیه علم کرده بودیم. همه پیرهن مشکی به تن ، سینه وزنجیر می زدن یه قلب کوچیک توسینه ، عاشق وخزیدار حسین ، نوشته بود روپرچما ، عباس، عملدار حسین ، انگار طعم عاشورای کودکی هایمان ، خلوت دیگری داشت همه چیز رنگ آب داشت بی رنگ وزلال . سینه می زدیم .

زنجیر می زدیم وخودمان را بجای طفلان مسلم قرار می دادیم بوی محرم که می آید شهر یکباره چهره خود را در غم او اندوه فرو می برد تمام خانه ها و بازار ، حسینیّه ها وسباهوش می گردومحرم دگر بار از راه می رسد شب اول محرم هنوز واعظ روضه حضرت ابا عبدالحسین(ع) شروع نکرده که آوای گریه آقا سید عبدالهیدی رواق شِیستان

■ قدیما ، یادش به خیر ، با بچه های چه مون با چادر مادرامون گوشه یک پیاده رو ، به یاد محرم ، تکیه علم کرده بودیم. همه پیرهن مشکی به تن ، سینه وزنجیرمی زدن یه قلب کوچیک توسینه ، عاشق وخزیدار حسین ، نوشته بود روپرچما ، عباس، عملدار حسین

ماندگار است مردم متوجه هستند.واقعۀ عاشورا وشهادت امام حسین (ع) که پس از گذشت:۱۴۰۰ سال از آن واقعه شیفنگان حسین مراسم عزاداری برگزار می نمایند وامروز سراسر دنیا نهضت حسین را الگو وسرمشق قرار می دهند وعزت وپایداری هر مسلمان در گرو این عاشورا است . حجه الاسلام سید محمد جواد رکنی حسینی اظهار داشت : دشمنان اسلام بدانند که اگر فشار بیشتری بر مسلمانان وارد شود صلح برقرار نخواهد شد وی با اشاره به فرموده حضرت امام خمینی(ره) گفت : نهضت از عاشورای حسینی است. ودر ادامه به نقل از حدیث امام حسین(ع) گفت : زندگی با ظالمان ذلت است .

امام جمعه بندرلنگه گفت : مرحوم آیت الله غفاری در سال ۵۲ در زندان بدست رژیم پهلوی به شهادت رسیده سالورن شهادت این بزرگوار را گرامی داشته وبه روان پاکش درود می فرستیم . خطیب نماز جمعه در بخشی از سخنان خود به هفتم دی ی ماه سالورن تشکیل نهضت سواد آموزی اشاره کرد و افزود : تشکیل نهضت سواد آموزی بفرمان حضرت امام خمینی (ره) در سال ۵۸ گام مهمی در جهت ریشه کن کردن بی سوادی در کشور بود و این نهضت درسراسر کشور آغاز شده که در دنیا بی نظیر است . امام جمعه بندر لنگه افزود : در آستانه ماه محرم قرار داریم ضمن تشکر وقدرانی از هئیت های عزاداری وخادمین وشیفنگان امام حسین (ع) از آنان می خواهم مراسم را هر چه باشکوه تر برگزار نمایند وجوانان ونوجوانان را تشویق کن تا مراسم ها با اخلاص برگزارشود مجلس حسینی با افتخار برپا شود.

همایش چاوش خوانی هیئات مذهبی در آمازاده سید کامل"

■ به گزارش روابط عمومی شورای هیئات مذهبی شهرستان بندرعباس همایش چاوش خوانی هیئات مذهبی در امامزاده سید کامل (ع) برگزار گردید.
در این مراسم حجه الاسلام انصاری راد معاون فرهنگی سازمان تبلیغات در سخنانی ضمن عرض تسلیت به مناسبت آغاز ماه محرم گفت:شورای هیئات مذهبی شهرستان بندرعباس واقعاً همکاری خوبی با سازمان داشته اندو برنامه خوبی از قبیل همایش گفتمان داشته همچنین ارتباط نزدیکی با هیئات دارد و هیئات مذهبی باید گوش به فرمان مقام معظم رهبری ومراجع عالی قدر باشند، از خرافات و انحرافات جلوگیری کرد.

وی در بخشی از سخنان خود اظهار داشت: درهیئات مذهبی این استان خوشبختانه خرافات جدی وجود ندارد .از هرکسی سوال کنیم که چرا عزاداری می کنند جواب می دهند برای زنده نگه داشتن قیام ابی عبدالله الحسین (ع) و هدف قیام ابی عبدالله الحسین(ع) چه بوده است عنوان می کند امریه معروف و نهی از منکر - وی افزود:ما باید الگو باشیم و عزاداری مناسب با شئونات اهلبیت اجرا کنیم .حجه السلام حسن پستا رییس شورای هیئات مذهبی شهرستان بندرعباس در این همایش از هیت امنا امامزاده سیدکامل(ع) و تمامی شرکت کنندگان در این همایش تشکر کردند .همچنین پور عبداللهی کارشناس مذهبی تاریخ چاوشی را از زمان خود اهلبیت عنوان کرد و گفت : امام زین العابدین(ع) بشیر را دستور داد که در شهر مدینه بصورت چاوش خوان وارد شود ومردم را از شهادت امام حسین (ع) باخبر کند. وی اضافه کرد: امامر استان ما از دیر باز هر زمان که کسی می خواست به زیارت اهلبیت برود سه روز چاوش خوانی می کرد وزمان برگشت به وطن هم چاوش خوانی می کردند .آن زمان که نه برقی بود نه بلند گو چاوش خوانها بر بالای بام خانه ها می رفتند و چاوش خوانی می کردند وهر زمان که می خواستند مردم را به مراسم عزاداری و تعزیه دعوت کند چاوش می کردند .
در پایان جلسه چاوش خوانها از هئیات و حسینیّه ومنبرهای مختلف چاوش خوانی کردند وبه پیشواان ماه محرم سال ۱۴۳۰هجری قمری رفتند .

برگزاری جلسه NA در اردوگاه کار درمانی "رودان"

■ به گزارش رسیده از اردوگاه کاردرمانی رودان جلسه انجمن معنادرین گمنام با حضور ۱۵ نفر از معنادران کم نام گروه NA مسئولین اردوگاه کار درمانی برگزار شد.
در این جلسه هر یک از معنادران کم نام با NA با حضور در جایگاه به ذکر تلخی دوران اعتیاد و پشت میله های زندان ماندن و دوری از خانواده پرداخته و رکود شخصیتی و بازبایی اجتماعی خویش را به سایرین باز گو نمودند و در خصوص نحوه کنار گذاشتن اعتیاد مطالبی را بیان و تجربه خود را در اختیار معنادران این مجموعه قرار دادند .
در پایان جلسه نیز به معنادران که موفق بر ترک اعتیاد شده بودند از طرف همین گروه جایوزی اعطاء گردید.

● **روابط عمومی سازمان**

آتشی نشانی

و خدمات ایمنی

بندرعباس

WWW.bndf.org

سما مسوول ایمنی خود و دیگران هستیید